

Bruselj, 14. november 2022
(OR. en)

14716/22

COPS 546
COHOM 139
CONUN 277
DEVGEN 203
CFSP/PESC 1540
CSDP/PSDC 772
RELEX 1521

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	14499/22
Zadeva:	Sklepi Sveta o ženskah, miru in varnosti

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o ženskah, miru in varnosti, ki jih je Svet odobril na seji 14. novembra 2022.

SKLEPI SVETA O ŽENSKAH, MIRU IN VARNOSTI

1. Enakost spolov in človekove pravice so v središču univerzalnih vrednot in so samostojne prednostne naloge, vključene v vse politike Evropske unije. Svet opozarja na svoje Sklepe o ženskah, miru in varnosti z dne 10. decembra 2018, ponovno potrjuje veljavnost strateškega pristopa EU k vprašanju žensk, miru in varnosti ter se zavezuje popolnemu izvajanju Akcijskega načrta za ženske, mir in varnost za obdobje 2019–2024. Treba je reševati nova vprašanja in se odzivati na nove izzive, ki so se pojavili. Popolno izvajanje zavez iz agende za ženske, mir in varnost je v sedanjem geopolitičnem kontekstu in spremenljivem varnostnem okolju pomembnejše kot kdaj koli prej, kot je navedeno v resoluciji 1325 (2000) in nadaljnjih resolucijah.
2. Svet podpira „Novo agendo za mir“, ki jo generalni sekretar ZN predlaga v poročilu „Naša skupna agenda“ in naj bi vključevala nadgradnjo agende za ženske, mir in varnost, da bi ženske in enakost spolov postavili v središče miru in varnosti.
3. Svet poudarja politični pomen agende za ženske, mir in varnost ter pozdravlja njegovo vključevanje v različne politike in akcijske načrte EU po sprejetju sklepov Sveta leta 2018. V zvezi s tem je Evropska komisija sprejela Strategijo za enakost spolov za obdobje 2020–2025 in Akcijski načrt EU za enakost spolov III – ambiciozna agenda za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU za obdobje 2021–2025, kar je Svet pozdravil v svojih sklepih z dne 16. decembra 2020. Svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj poročata o sprejetih ukrepih in pridobljenih izkušnjah pri izvajanju zavez iz agende za ženske, mir in varnost v okviru poročanj o različnih politikah in akcijskih načrtih in bo sprejel operativne sklepe, da bi pospešili ukrepanje v zvezi s tem.

4. Svet izraža zaskrbljenost, ker oboroženi spopadi še vedno nesorazmerno vplivajo na ženske in dekleta po vsem svetu, pa tudi zaradi razširjenosti spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, vključno s spolnim nasiljem, povezanim s konflikti, na spletu in drugje. Svet si bo še intenzivneje prizadeval za preprečevanje in zatiranje spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, da bi zagotovili, da bodo storilci v celoti odgovarjali za svoja dejanja in preprečevali nekaznovanost ter bo spodbujal vse deležnike, da se pridružijo tem skupnim prizadevanjem. Svet poudarja, da bo EU uporabljala usklajen pristop k zmanjševanju tveganj in preprečevanju vseh oblik spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola in bo zagotavljala, da bo odzivanje osredotočeno na žrtve in preživele, pri čemer bo pozornost namenjena travmam, ki so jih doživeli; to bo vključevalo tudi dostop do storitev na področju spolnega in reproduktivnega zdravja ter mentalnega zdravja in psihološke podpore. Svet ponovno poudarja, da je odločno zavezan spoštovanju mednarodnega prava o človekovih pravicah in mednarodnega humanitarnega prava ter odpravi nekaznovanosti za mednarodne zločine, predvsem v primerih, ko se posilstvo uporablja kot orožje v vojni.
5. EU ostaja zavezana spodbujanju, varstvu in spoštovanju vseh človekovih pravic ter popolnemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje, akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju (ICPD) ter rezultatov sklepnih konferenc o njunem pregledu. V tem kontekstu je še naprej zavezana tudi spolnemu in reproduktivnemu zdravju in pravicam. Ob upoštevanju navedenega znova potrjuje zavezanost promociji, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. EU nadalje poudarja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celovito spolno vzgojo, ter storitev zdravstvenega varstva.

6. Svet je zaskrbljen, ker ženske in dekleta po vsem svetu vse težje popolno in enakopravno uveljavljajo človekove pravice, slabšata pa se tudi njihova varnost in zaščita. Svet obsoja vse pogostejše represalije, nasilje, grožnje in napade na ženske in dekleta, na spletu in drugje, zlasti usmerjene na zagovornice človekovih pravic, novinarke, mirovnice, organizacije, ki jih vodijo ženske, politično aktivne ženske, sindikalistke, žrtve razseljevanja in migracij ter vse druge ženske in dekleta na konfliktnih in kriznih območjih, zlasti v Afganistanu, Kolumbiji, Etiopiji, Mjanmaru, Sudanu, Siriji in Jemnu. Spodbuja visokega predstavnika, ambasadorko ESZD za spol in raznolikost ter države članice, naj pri odzivanju na te pojave intenzivneje sodelujejo z drugimi mednarodnimi, regionalnimi in lokalnimi organizacijami ter s civilno družbo, vključno z organizacijami za pravice žensk, zagovornicami človekovih pravic in mirovnicami.
7. Svet ponovno poziva h krepitvi popolnega, enakopravnega in smiselnega sodelovanja in vodenja žensk in deklet pri preprečevanju in reševanju konfliktov v vseh fazah konfliktov, tudi v formalni in neformalni mediaciji, pri kriznem upravljanju ter izgradnji in ohranjanju miru, v mirovnih pogajanjih, pri demobilizaciji, razoroževanju in reintegraciji, reformi varnostnega sektorja ter v drugih procesih okrevanja in obnove. Ponovno poudarja, da bo odločno podpiral enakopravno, popolno, učinkovito in smiselno sodelovanje žensk in mladih v vsej njihovi raznolikosti, tudi na vseh področjih javnega in političnega življenja, v skladu z Akcijskim načrtom EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024. Intenzivnejše vodenje in sodelovanje žensk v vseh vidikih miru in varnosti ni potrebno samo z vidika človekovih pravic in enakosti spolov ter vključujočega upravljanja in socialne kohezije, ampak tudi zaradi trajnostnega reševanja konfliktov in kriz.

8. Organizacije civilne družbe, organizacije, ki jih vodijo ženske, zagovornice človekovih pravic in mirovnice imajo ključno vlogo pri uresničevanju sprememb in zavez iz agende za ženske, mir in varnost. Pogosto se soočajo s posebnimi varnostnimi grožnjami, ustrahovanjem in nadlegovanjem, zato si zaslužijo naše priznanje, podporo in zaščito. Svet poudarja, da je potrebno tesno sodelovanje z organizacijami civilne družbe pri izvajanju zavez v zvezi z enakostjo spolov ter ženskami, mirom in varnostjo, pa tudi pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja. Ceni ključno vlogo civilne družbe, lokalnih organizacij žensk, mirovnic in zagovornic človekovih pravic, ki jo opravljajo z dejavnim vključevanjem, svetovanjem in sodelovanjem, tudi v humanitarnem in kriznem okviru. V zvezi s tem Svet poziva Komisijo, visokega predstavnika, države članice, posebne predstavnike EU, posebne odposlance EU in druge predstavnike EU, naj dodatno okrepijo sodelovanje in posvetovanje z organizacijami civilne družbe, vključno z organizacijami, ki jih vodijo ženske, da bi zagotovili enakost spolov ter opolnomočenje žensk in deklet. Svet poziva države članice, naj organizacije civilne družbe, ki jih vodijo ženske, in na ženske osredotočene organizacije vključijo v oblikovanje politik in projektov ter izvedbo, spremljanje in ocenjevanje agende za ženske, mir in varnost.
9. Zelo zaskrbljujoč je vpliv vojne agresije Rusije v Ukrajini na ženske in dekleta, izredno alarmantni so vse številnejši dokazi o spolnem nasilju in nasilju na podlagi spola, ki se uporablja tudi kot vojna taktika ruskih oboroženih sil in paravojaških sil pod njihovim nadzorom. V zvezi s tem je neodvisna mednarodna preiskovalna komisija za Ukrajino potrdila, da so bili v Ukrajini storjeni vojni zločini. Svet poudarja, da je treba zagotoviti, da bodo storilci v celoti odgovarjali za spolna kazniva dejanja in kazniva dejanja na podlagi spola. Ključnega pomena je, da se v vseh prizadevanjih za odzivanje na vojno agresijo Rusije v Ukrajini, zlasti pri humanitarnem in kriznem odzivanju ter dolgoročnih prizadevanjih za mir, varnost in obnovo, zagotovi pristop, ki upošteva vidik spola, je usmerjen na preživele in pozornost namenja travmam, ki so jih doživeli. Svet pozdravlja in podpira prizadevanja Ukrajine za izvajanje drugega nacionalnega akcijskega načrta za ženske, mir in varnost za obdobje 2021–2025.

10. Zaradi nadaljevanja nasilnega zatiranja protestnikov v Iranu, vključno z ženskami in otroki, je agenda o ženskah, miru in varnosti še nujnejša in razmere zahtevajo našo podporo. Pravice žensk in deklet v Iranu morajo biti spoštovane in zaščitene, treba je zagotoviti njihovo popolno, enakopravno in smiselno sodelovanje v javnem življenju, tudi v procesih odločanja. Svet od iranskih oblasti pričakuje, da bodo dosledno upoštevale načela iz Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, katerega podpisnik je tudi Iran, zlasti s spoštovanjem pravice do nediskriminacije in enake pravice moških in žensk do uživanja njihovih državljanskih in političnih pravic, ki jih zagotavlja MPDPP. Svet nadalje poziva iranske oblasti, da izpustijo vse nenasilne protestnike, vsem pridržanim zagotovijo obravnavo v skladu z ustreznim postopkom in zagotovijo jasne podatke o številu umrlih in aretiranih.
11. Vse slabši položaj žensk in deklet v Afganistanu še vedno povzroča hudo zaskrbljenost. Svet obsoja sistematično omejevanje človekovih pravic ter temeljnih svoboščin žensk in deklet, ki ga povzročajo Talibani. Svet poziva visokega predstavnika, Komisijo in države članice k ciljno usmerjenim prizadevanjem za rešitev tega vprašanja in zagotovitev sodelovanja afganistanskih žensk v dialogih o politiki v zvezi z Afganistanom. Svet priznava pomen pobud za napredek pri izvajanju agende o ženskah, miru in varnosti, kot je ustanovitev foruma afganistanskih voditeljic pod okriljem EU.

12. Agenda o ženskah, miru in varnosti je ključnega pomena za trenutne globalne izzive na področju miru in varnosti. V zvezi s tem Svet poudarja, da oboroženi spopadi tako kot tudi nove nastajajoče in vedno bolj zapletene varnostne grožnje, kot so podnebne spremembe, neustrezna prehranska varnost, pomanjkanje vode in drugih naravnih virov, pandemije, vključno s posledicami pandemije COVID-19, energetski izzivi, terorizem, organiziran kriminal, prisilne migracije in razseljevanje prebivalstva, trgovina z ljudmi, tveganja, povezana z nastajajočimi in prelomnimi tehnologijami ter hibridne grožnje, vključno s kibernetскими napadi in dezinformacijami, nesorazmerno vplivajo na ženske in dekleta ter povzročajo splošno poslabšanje položaja žensk in škodljivo vplivajo na popolno uživanje človekovih pravic žensk in deklet po vsem svetu. EU in njene države članice se zavezujejo, da bodo poskušale razumeti razsežnosti spola pri varnostnih grožnjah in bodo ukrepale v zvezi s tem, da bi preprečili naraščanje ranljivosti in tudi našli nova izhodišča za doseganje napredka na področju enakosti spolov, izboljšanje odpornosti in ohranjanje miru. Ključnega pomena je, da vsak odziv temelji na:

- analizi vzrokov, učinkov in posledic za politiko glede na spol, narejeni na podlagi statističnih podatkov, ki so razčlenjeni glede na spol, starost in invalidnost, da bi zagotovili učinkovitejši, bolj vključujoč in trajnosten odziv;
- popolnem, enakopravnem in smiselnem sodelovanju žensk v vseh fazah konflikta;
- preprečevanju nasilja na podlagi spola in zaščiti pred njim;
- celovitem vodenju, ki je splošno vključujoče in upošteva vidik spola, pri sprejemanju odločitev na področju politike in varnosti na splošno.

13. Svet poudarja, da je treba spremljati uresničevanje zavez v zvezi z vključitvijo vprašanja žensk, miru in varnosti v strateški kompas in koncept mirovne mediacije EU za leto 2020 ter smernice EU za mediacijo, in prizadevanja za vzpodbujanje in vključitev vidika spola in zavez v zvezi z vprašanjem žensk, miru in varnosti v razvoj koncepta EU o stabilizaciji in pakta o civilnih vidikih SVOP 2.0. Svet poudarja svojo zavezo, da bo povečal število žensk na vseh funkcijah, tudi na vodstvenih položajih. Svet tudi prepoznava potrebo, da se vprašanje žensk, miru in varnosti v celoti vključi v oba stebra evropskega mirovnega instrumenta. Zunanje delovanje EU bi moralo dejavno prispevati k uveljavljanju človekovih pravic žensk in deklet, vključno s preprečevanjem spolnega nasilja in nasilja zaradi spola, povezanega s spopadi.
14. Svet opozarja, da je treba zagotoviti vključevanje vidika spola, strokovno znanje in izvajanje agende o ženskah, miru in varnosti v misije in operacije SVOP, da bi izboljšali situacijsko zavedanje in preventivni in zaščitni ukrepi ter splošno načrtovanje, izvajanje, nadaljnje spremljanje, nadzorovanje in ocenjevanje misij ter operacij. To je v skladu s strategijo in akcijskim načrtom za okrepitev sodelovanja žensk v civilnih misijah SVOP za obdobje 2021-2024. Svet poziva institucije EU in države članice, naj zagotovijo, da se bodo misije in operacije SVOP še naprej zavzemale za enakost spolov, in se osredotočijo tudi na popolno, enakopravno in smiselno udeležbo žensk v vseh civilnih in vojaških funkcijah SVOP, vključno z vodilnimi položaji. Vključevanje vidika spola v vodenje je treba spodbuditi s krepitevijo strokovnega znanja o enakosti spolov znotraj vodstvene strukture SVOP v ESZD, vključno z vojaškimi strukturami Unije. Svet poziva EU in njene države članice, naj okrepijo mrežo svetovalcev za človekove pravice in za vprašanja enakosti spolov na misijah in operacijah SVOP v skladu z zavezo iz strateškega kompasa EU za leto 2023. Svet poziva k nadaljnjemu izvajanju politike ničelne tolerance, ki temelji na preprečevanju, do vseh oblik spolnega izkoriščanja, zlorab in nadlegovanja, pri katerem so storilci osebje EU ali osebje, napoteno na misije in operacije SVOP, pa tudi poveljniki/upravitelji, izvajalci in partnerji. EU in njene države članice spodbuja, naj ta vprašanja obravnavajo tudi pri pripravi naslednjega pakta o civilnih vidikih SVOP.

15. Svet tudi ugotavlja, da izvajanje celotne agende o ženskah, miru in varnosti ostaja ključna prednostna naloga strateškega partnerstva med ZN in EU pri mirovnih operacijah in kriznem upravljanju, kot je potrdil v svojih sklepih z dne 24. januarja 2022, kot tudi partnerstev z drugimi mednarodnimi in regionalnimi organizacijami, kot so OVSE, Nato in Afriška unija. Poziva k okrepljenim prizadevanjem za pospešitev praktičnega izvajanja skupne zaveze ZN in EU glede vprašanja žensk, miru in varnosti, pri čemer naj se posebna pozornost nameni zaščiti zagovornic človekovih pravic in mirovnic pred povračilnimi ukrepi, grožnjami in nasiljem. Svet spodbuja EU in njene države članice, naj sistematično sprejmejo pristop, ki upošteva vidik spola, in vključijo vidik spola in analizo, pri kateri se upošteva vidik spola, ter sodelovanje žensk v vse zunanje ukrepe EU, vključno s civilnimi in vojaškimi ukrepi SZVP/SVOP, pa tudi v politične dialoge, dialoge o človekovih pravicah in mednarodna partnerstva.

16. Svet ceni mandat in delo ambasadorke ESZD za spol in raznolikost na področju nadaljnjega vključevanja zavez glede vprašanja žensk, miru in varnosti v ukrepe EU. Svet v ta namen poudarja, da morajo EU in njene države članice uporabljati pristope, ki upoštevajo vidik spola v vseh prizadevanjih za preprečevanje in reševanje konfliktov, mirovnih pogajanjih, pri krepitvi varnosti, gradnji miru, ohranjanju miru, v humanitarnem odzivu, pa tudi v prizadevanjih za pomoč, obnovo in rekonstrukcijo držav, ki so jih prizadeli konflikti, vključno s procesi tranzicijske pravičnosti, ter zagotoviti popolno, enakopravno in smiselno sodelovanje žensk v teh procesih. Svet poziva Politični in varnostni odbor (PVO), naj preuči, kako bi lahko vprašanje žensk, miru in varnosti sistematično vključili v vse politične in varnostne dialoge.

17. Svet poudarja, kako pomembno je, da ESZD, vključno z Vojaškim štabom Evropske unije, službami Komisije in državami članicami, razvija in izmenjuje dobre prakse na področju kazalnikov odgovornosti, ki upoštevajo vidik spola, podatkov, razčlenjenih po spolu in starosti, in analize glede na spol pri vseh načrtovanih programov, povezanih z mirom in varnostjo, financiranju in ukrepih v okviru SVOP, za spremljanje in nadzor napredka ter spoštovanje človekovih pravic žensk in za pospešitev izvajanja agende o ženskah, miru in varnosti. V zvezi s tem opozarja na vlogo Delovne skupine EU za ženske, mir in varnost kot foruma za izmenjavo in vzpostavitev partnerstva med institucijami EU, državami članicami in civilno družbo, ter poziva EU in njene države članice k izkoriščanju sinergij mednarodnih okvirov za spremljanje in merjenje učinka, kot je ustrezno.
18. Svet ostaja v celoti zavezan zagotavljanju izvajanja celotne agende o ženskah, miru in varnosti in bo še naprej dejaven na tem področju.
